

Notat

Dato: 25.06.2015
Arkivsak: 2015/5381-3
Saksbehandlar: Iarbirik

Til:	Jan Nordø
Frå:	Lars Øyvind Birkenes

Innspel til søknad om konsesjon til bygging av Austdøla kraftverk i Ulvik herad - Instilling frå Fylkeskonservatoren

Innstilling:

- Med omsyn til planområda er undersøkingsplikta etter § 9 i Kulturminneloven i stor grad oppfylt. Unntaket er nettilknytning der dagens 22 kV leidning frå Ulvik til Osa ikkje er dimensjonert for ny kraftproduksjon og difor må oppgraderast. Detaljplan for dette tiltaket med planlagde inngrep av varig og mellombels karakter må sendast på høyring til Hordaland fylkeskommune som regional styresmakt innan kulturminnevern. Dersom det vert avdekket konflikt med automatisk freda kulturminne, må tiltaka justerast eller eventuelt leggjast fram for Riksantikvaren som rette dispensasjonsmynde.
- Det vert ikkje stilt krav om § 9 jf. undersøkingsplikta med omsyn til tipp- og riggområde.
- Vassføring i elva Austdøla bør oppretthaldes i størst mogleg grad.

Kulturminne og kulturmiljø

I samband med høyring av melding med forslag til konsekvensutgreiingsprogram for Viermyr- og Austdøla kraftverk i Ulvik kommune, gjennomførte Kultur- og idrettsavdelinga ved Hordaland fylkeskommune arkeologisk registrering hausten 2011 for kartlegging av eventuelle kulturminneinteresser i planområda. Det vart ikkje gjort funn av automatisk freda kulturminne som planen kjem i konflikt med. Det vart funne fleire nyare tids kulturminne innanfor planområdet. Her er to tufter, to restar av vegfar, og eit bogastelle/skyteskjul (Askeladden id. nr. 132981). Bogastellet/skyteskjulet (Askeladden id.nr. 132981) var tidlegare registrert som automatisk freda og kartfesta til å liggja utanfor planområdet. Ved kontrollregistrering viste det seg å liggja innanfor området som kan verte påverka av tiltaket. Hordaland fylkeskommune tolkar kulturminnet til å vera frå etterreformatorisk tid. I samband med kontrollregistrering av andre lokalitetar i området vart det også registrert to nyare tids bogastelle og ein heller som ligg utanfor planområdet (Askeladden id. 149397-9).

Utbygginga råkar ingen kjende automatisk freda eller nyare tids kulturminne direkte. Utbygginga vil ha liten negativ konsekvens for kulturminne og kulturmiljø. Konsekvensane er knytt til visuell påverknad ved at landskapet endrar noko karakter ved oppdemming.

Vurdering og tilråding

Konsekvensvurderinga gjev for det meste ei fullgod skildring av konsekvensane planlagde tiltak vil ha for kulturminne. Eit unntak er oppgradering av 22 kV lina frå Ulvik til Osa. Det føreligg vedlegg til konsesjonsøknaden med eigen fagrapport om linetilknytning og kapasitet (Vedlegg 18). Denne linetraséen er ikkje tidlegare vurdert av arkeologar og ut frå kulturminnekart og flyfoto ser ein at lina mellom anna kryssar slepa som går opp på Hardangervidda to stader. I same området går lina rett over bergkunstlokalitet id. 120948 og har stor nærføring, 25-30 meter, til fleire skålgroplokalitetar id. 120962 og passerer sør for kulturmiljøet på Jonsstøl med berre om lag 30 meter.

Utbygginga elles råkar ingen kjende automatisk freda eller nyare tids kulturminne direkte, men vil nok ha visuell innverknad på kulturlandskapet langs Austdøla på grunn av redusert vassføring. Vassføring i elva bør difor oppretthaldes i størst mogleg grad. Det vert ikkje stilt krav om § 9 jf. undersøkingsplikta med omsyn til tipp- og riggområde. Tippområdet er lagt til det eldre grus- og steintaket nede i Osa.

Det vert stilt krav om at undersøkingsplikta etter § 9 i Kulturminneloven vert oppfylt i god tid før iverksetjing av tiltak med utskifting og oppgradering av kraftlina mellom Ulvik og Osa. Detaljplanar med alle planlagde inngrep av varig og mellombels karakter må sendast på høyring til Hordaland fylkeskommune som regional styresmakt innan kulturminnevern. Dersom det vert avdekka konflikt med automatisk freda kulturminne, må tiltaka justerast eller eventuelt leggjast fram for Riksantikvaren som rette dispensasjonsmynde.

Konklusjonen:

Med omsyn til planområda så er undersøkingsplikta etter § 9 i Kulturminneloven i stor grad oppfylt. Unntaket er nettilknytning der dagens 22 kV leidning frå Ulvik til Osa ikkje er dimensjonert for ny kraftproduksjon og difor må oppgraderast. Detaljplan med alt planlagt inngrep av varige og mellombelskarakter må sendast på høyring til Hordaland fylkeskommune som regional styresmakt innan kulturminnevern. Dersom det vert avdekka konflikt med automatisk freda kulturminne, må tiltaka justerast eller eventuelt leggjast fram for Riksantikvaren som rette dispensasjonsmynde. Vassføring i elva Austdøla bør oppretthaldes i størst mogleg grad.